

HUMANITNÍ VĚDY DOKOŘÁN

Využití digitalizovaného kulturního dědictví ve vzdělávání

Mgr. Pavlína Mazáčová, Ph.D.

Katedra informačních studií a knihovnictví
Filozofická fakulta
Masarykova univerzita Brno

Elektronické služby knihoven VII, Zlín, 16.-17. 5. 2023

MUNI
ARTS

Otázka

- Jak pracovat s **digitalizovanou kulturní pamětí**, aby se stala vítanou **elektronickou službou** knihoven a zároveň **moderním vzdělávacím objektem** či **nástrojem PR**?

Odpověď

- Prezentace „případové studie“ **společenství praxe** akademiků, designérů, knihovníků a učitelů v projektu **Humanitní vědy dokořán**
- **digitální vzdělávací objekty** – didaktické přístupy – výukové metody

Východiska

Koncepce rozvoje knihoven – potřeba **digitalizované kulturní dědictví využívat**, nabídnout veřejnosti

Snaha univerzitního pracoviště **podpořit zájem učitelů o digitální knihovny a jejich obsah**

Záměr nabídnout žákům gymnázií a jejich učitelům **interaktivní výukový obsah z oblastí humanitních věd**

Funkční inspirace: EUROPEANA

Themes

Music

Explore recordings, sheet music, instruments and music-related collections from European audio-visual archives, libraries and...

Natural History

Natural history is the research and study of organisms including plants or animals in their environment. Explore the world's...

Newspapers

Explore the headlines, articles, advertisements, and opinion pieces from European newspapers from 20 countries,...

Photography

Discover inspiring images and the history of photography through the collections of European cultural heritage institutions.

Galleries

Liverpool

Photographs and paintings of Liverpool, reflecting the city's maritime and industrial heritage

A perfect ten for Nadia Comăneci

This gallery includes photo, video and texts about the successes achieved by gymnast Nadia Comăneci at the World...

Centuries

17th century

18th century

19th century

20th century

Topics

Documentary film

Documentary photography

Drawing

Education

<https://www.europeana.eu/en/collections>

MUNI
ARTS

Europeana Classroom

 europeana

 Home

 Collections

 Stories

 For professionals

 For teachers

 About

 Help

 Log in / Join

<https://www.europeana.eu/en/europeana-classroom>

Highlights

Manuscripts & Medieval...

Videos, learning scenarios, games & other resources for Primary, Secondary and Post-Secondary from the ARMA project

Subtitle-a-thon, CLIL case study

Find out how to implement a CLIL approach to your lessons with Subtitle-a-thon

Non-formal education

Learning scenarios designed by CHI professionals to be used in the schools

Distance learning

Lesson plans and tools for remote learning activities

Learning scenarios organized by

Methodology | trend

STEAM, PBL, IBSE, CLIL, Edutainment

Cross-curricular subjects

Environment, citizenship, media literacy and well-being

Other European languages

Spanish, Portuguese, French, Italian, Greek, Polish

Level of education

Primary, Secondary, Post-Secondary, VET & adult education

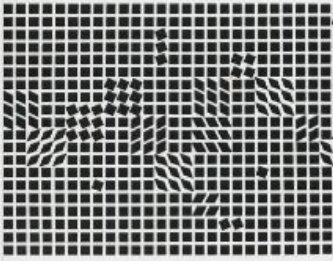
Non-formal education

Learning scenarios for non-formal education

Stories on the move

History, Well-being, PBL, Art, Digital literacy - Primary education, Lower Secondary, Non-formal

Vasarely: Forms and col...

Art, Cultural awareness and expression, Game Based Learning - Early childhood & Primary education, Non-formal

Mentalizing, the inside s...

CLIL, D&I, Well-being, PBL, STEAM - Primary education, Lower Secondary Education, Non-formal

From me

Citizenship, Entrepreneurship, History, IB, Secondary

Culture Cure

Cooperative learning, Cultural awareness and expression - Secondary Education, VET & Adult Education, Non-formal

Optical Illusions: Is It Or ...

Art, Cultural awareness and expression, D&I, Non-formal - Primary education, Secondary Education

Upgrading Your Collection

Art, Cultural awareness and expression, Group dynamics, - Secondary Education, Non-formal, Online, STEM skills

A virtual animal world o...

Citizenship, Digital literacy, D&I, Entrepreneurship, History, IBL, Non-formal PBL- Secondary, Special-need, STEAM

Distance learning

Find here lesson plans and tools that can help you to run engaging and deep learning activities outside of the classroom

Learning scenarios for distance learning

Let's Make Green Decisi...

Citizenship, Environment, IBSE, Literacy - Lower Secondary Education

A Timeline of women's ri...

Cooperative learning, Cultural awareness and expression, Language - Upper Secondary Education

An inclusive world

Cooperative learning, Cultural awareness and expression, D&I - Upper Secondary Education

Hot Air Balloon

CLIL, Cooperative learning, Cultural awareness, Environment, Game Based Learning, IBSE, PBL, STEAM - Primary education

Hopes Not Fears

Citizenship, Cooperative learning, Language - Secondary Education, VET & Adult Education

Playing with cards in Ma...

Game Based Learning, STEAM - Upper Secondary Education

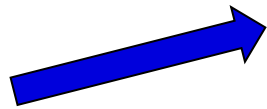
Teenagers' Emotional In...

Art, English - Lower secondary

Look at the picture!

Art, English, Language subjects - Lower secondary, Upper secondary

Platforms to create eLearning activities with your students

Historiana [↗](#)

This virtual learning environment offers innovative distant learning tools for history and citizenship education

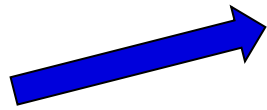
Transcribathon [↗](#)

Crowdsourcing initiative and competition to transcribe documents from Europeana Collections

Subtitle-a-thon [↗](#)

A crowdsourcing initiative that allows you to create and add subtitles to archival audiovisual content

Immersive technologies video tutorials

Europeana & Minecraft ... [↗](#)

The use of digital archives with game-based apps like Minecraft can offer you new possibilities for distance learning

#BuiltwithBits video tut... [↗](#)

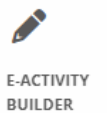
How to create virtual spaces on Mozilla Hubs

HISTORICAL
CONTENT

TEACHING &
LEARNING

E-ACTIVITY
BUILDER

MY
HISTORIANA

ABOUT

Historiana offers free **historical content**, ready to use **learning activities**, and **innovative digital tools** made by and for history educators across Europe.

Historical Content

Find your multiperspective resources to teach history beyond borders

Learning activities

Find ideas and ready to use resources for your classroom practice

Activity Builder

Create and share e-Learning activities in your language of choice

Themes

Find thematic case studies that allow for comparison across time and space

Blog

Read history educator's ideas and activities for digital learning

Ghettos: from Shakespeare to #BlackLivesMatter (LS-IT-633)

Maria Rita Pepe May 13, 2022 Brainstorming, Cooperative learning, Cultural awareness and expression, English, Face-to-face, Formal, Language subjects, Learning Scenarios, Upper Secondary Education

Context

How can I contribute to the blog?

The Teaching with Europeana blog is a space for all teachers to share their experience. For this reason, any interested teacher can submit stories of implementation to be published on the blog.

We would be happy to hear more about your suggestions!

Please use our online submission form to suggest a story of implementation.

To guide you through writing your first story of implementation, you can **download the guidelines** for writing a story of implementation for the Teaching with Europeana blog.

Looking for something specific?
Search per category!

Level of Education:

Early childhood & Primary Education

Lower secondary

Upper secondary

VET and adult education

Rozhraní jedné z metodik k digitální kolekci v Europeaně

MUNI
ARTS

Major Gift for New Early Americas Gallery

Kislak Foundation gift helps broad story of indigenous cultures and the impact of European contact.

2/5

[Library Catalog](#) [Digital Collections](#) [Researchers](#) [Visitors](#) [Teachers](#) [Blogs](#) [U.S. Copyright Office](#) [More...](#)

Digitální kolekce v Library of Congress

Výjimečnost kurátorské práce

Artefakty v kolekcích vždy uspořádány dle nějakého pravidla:

- např. dopisy Abrahama Lincolna jsou řazeny dle data, v němž byly napsány
- navíc je ke každé kolekci dostupný doprovodný soupis rozšiřujících, kontextových informačních zdrojů.

COLLECTION
Abraham Lincoln Papers at the Library of Congress

[About this Collection](#) [Collection Items](#) [Articles and Essays](#)

Featured Content

- Abraham Lincoln, notes on the legitimate object of government. ...
- Abraham Lincoln, handwritten draft bill to abolish slavery in ...
- Letter, Stephen A. Douglas to Abraham Lincoln, July 30, 1858, ...
- Honorary membership certificate issued to Abraham Lincoln by the...
- Abraham Lincoln, farewell address, February 11, 1861, delivered ...

About this Collection

Related Resources

Rights and Access

Teaching Resources

- Abraham Lincoln - Resource Guide
- "I Do Solemnly Swear..." - Presidential Inaugurations
- The Library of Congress Celebrates the Songs of America
- American President: Abraham Lincoln, Miller Center (UVA)

About this Collection

The papers of Abraham Lincoln (1809-1865), lawyer, representative from Illinois, and sixteenth president of the United States, contain approximately 40,550 documents dating from 1774 to 1948, although most of the collection spans from the 1850s through Lincoln's presidency (1861-1865). Roughly half of the collection, more than 20,000 documents, comprising 62,000 images, as well as transcriptions of approximately 10,000 documents, is online. Included on this website in their entirety are Series 1-3 of the Lincoln Papers and the original materials in Series 4. Excluded from this online presentation is a sizeable portion of Series 4, which consists of printed material and reproductions of government and military documents made from originals in the holdings of the National Archives and Records Administration.

Treasures in the collection include Lincoln's first and second inaugural addresses, his preliminary draft of the Emancipation Proclamation, the two earliest known copies of the Gettysburg Address (the Nicolay and Hay copies), his August 23, 1864, memorandum expressing his expectation of being defeated for re-election in the upcoming presidential contest, and a condolence letter written to Mary Todd Lincoln by Queen Victoria following the assassination of Abraham Lincoln in 1865. The Lincoln Papers.

Classroom Materials at the Library of Congress

View

Gallery

Go

Sort By

Select

Go

Classroom Material Type testing

Lesson Plan

Topic

Immigration & Ethnic Heritage

City & Regional History

Culture & Folklife

Arts & Culture

Science, Technology & Business

Government, Law & Politics

Oral Histories

Maps & Geography

Civil War

Women's History

More Topics »

CLASSROOM MATERIAL 1900 America: Primary Sources and Epic Poetry

...Students use Library of Congress primary sources to evaluate and appreciate the dynamic nature of life in the United States at the end of the nineteenth century.

CLASSROOM MATERIAL African American Identity in the Gilded Age: Two Unreconciled Strivings

Students use Library of Congress primary sources to examine how African-Americans in the Gilded Age were able to form a meaningful identity for themselves and reject the inferior images fastened upon them.

CLASSROOM MATERIAL After Reconstruction

Students use Library of Congress primary sources to identify problems and issues facing African Americans immediately after Reconstruction.

CLASSROOM MATERIAL The Alaska Purchase: Debating the Sale from Russian and U.S. Perspectives

Students use 19th-century illustrations of Sitka, Alaska to explore what the town might have been like during its time as an administrative center of the Russian empire, as well as asking how...

Humanitní vědy dokořán

Využití digitalizovaného kulturního dědictví ve vzdělávání

Humanitní vědy dokořán

Projekt OP VVV (2020-2022)

- **Katedra informačních studií a knihovnictví FF MUNI**
- kurátorská spolupráce Moravské zemské knihovny
- 5 spolupracujících gymnázií pro ověřování a evaluaci výstupů

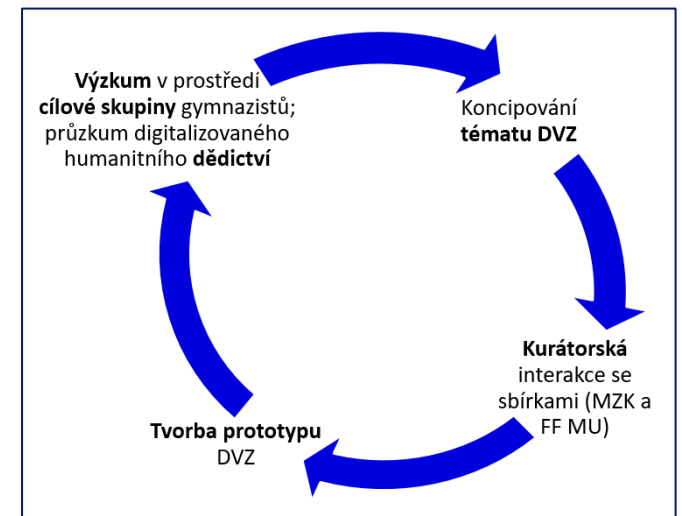
Cíl

- spolupráce oborového akademického pracoviště s knihovnou;
- 16 otevřených [digitálních vzdělávacích zdrojů](#) (DVZ) s využitím **digitalizovaného kulturní dědictví z digitálních knihoven;**
- **metodiky;**
- **ověření výstupů v praxi**

Digitální objekt (zdroj) pro vzdělávání a PR

Reflektuje **moderní edukační přístupy**

- **Princip nelineárního digitálního příběhu**
- **Kompetenční vzdělávání a učení**
- Informační, mediální, dokumentová, historická **gramotnost**
- **Aktivní práce s digitálními a digitalizovanými informačními zdroji (prameny)**
- **Hodnotově zaměřené učení, místně zakotvené učení**
- Badatelské učení a **problémové učení**
- **open-source nástroj TWINE**

Humanitní vědy dokořán | MUNI PHIL

Rozcestník tematických okruhů

DEZINFORMACE A PROPAGANDA

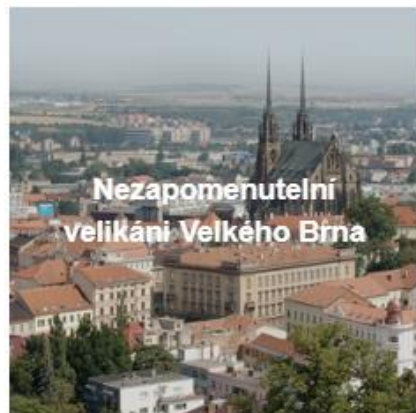
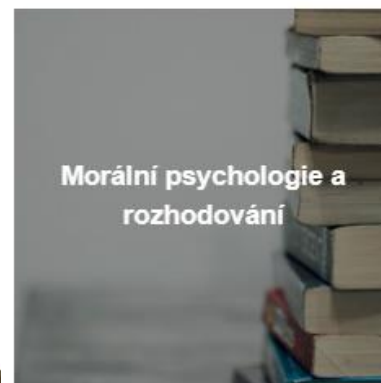
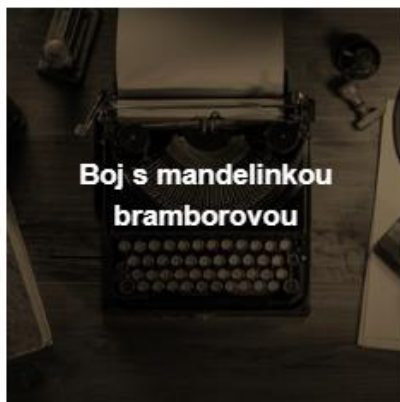
ŽIVOT VE VZPOMÍNKÁCH

PSYCHOLOGIE

HISTORICKÉ UDÁLOSTI

LITERATURA

FILOZOFIE

FILOZOFIE

Nad šálkem čaje o čase [↗](#)

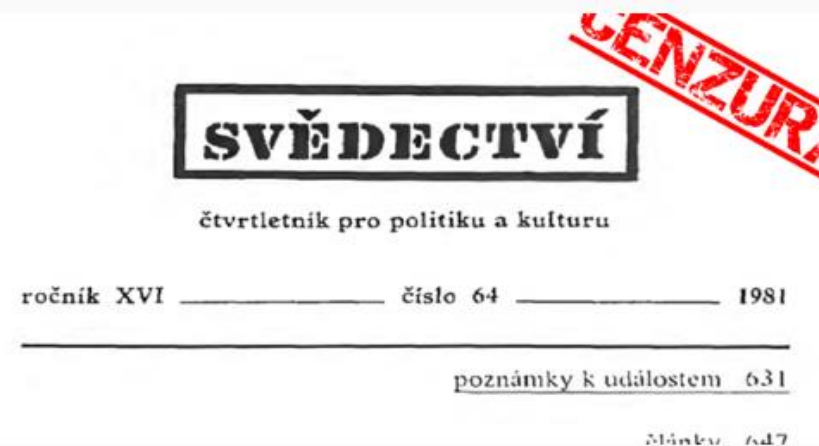
Jako mladému básníkovi a filosofovi ti byl čas vždy blízko, dnes se však o čase můžeš dovědět přece jenom něco více. Třeba tě dnešní schůzka inspiruje k umělecké tvorbě či k sepsání filosofické úvahy o čase.

LITERATURA

Múzy v exilu [↗](#)

Je večer 27. dubna 1981. Jsi mladá francouzská studentka práv Françoise Anisová. Společně se svým kamarádem Ericem Thononem ses rozhodla, že pomůžeš československému disentu.

LITERATURA

Jazyk a mysl [↗](#)

Dva kamarádi spolu odpoledne sedí v parku, aby se připravili na zkoušení z literatury, které je čeká ve škole.

Vstupní rozhraní do digitálních vzdělávacích objektů

Tragédie na lodi Patria: Příběh židovského uprchlíka

Přežije Otta svou cestu do Palestiny?

Vstup s námi do příběhu, ve kterém se staneš účastníkem osudové cesty židovských uprchlíků z Protektorátu Čechy a Morava. V příběhu máš možnost nahlédnout do fiktivního deníku židovského chlapce Otty K. a prožít část jeho života. Na Ottově cestě do Palestiny tě čekají různé překážky a ty máš možnost pomocí svých voleb ovlivňovat Ottův osud. Podaří se Ottovi, a tedy i tobě, dostat se bez úhony do Palestiny?

SPUSTIT PŘÍBĚH

OTEVŘÍT METODIKU

STÁHNOUT PŘÍBĚH

Vyzkoušejte také

- > [Černobyl: Jaderná a informační katastrofa](#)
- > [Nezapomenutelní velikáni Velkého Brna](#)
- > [Češi na cestách](#)
- > [Duben 1950](#)
- > [Ženy ve vědě: Příběh Anny Honzákové](#)

Z dějin každodennosti: Hnus a špína v moderním městě

Jak se lidé na konci 19. století vyrovnávali se životem ve městech bez kanalizace a tekoucí vody? A jakými změnami města prošla, než dosáhla dnešních hygienických standardů?

Z dějin každodennosti: Hnus a špína v moderním městě

Vítej!

Jak se žilo lidem ve městě 19. století? Zahraj si naši hru a prožij kus života v kůži jednoho z nich! Dokážeš se o sebe postarat a vyhnout se všem rizikům a skrytým nástrahám na první pohled pohodlného měšťanského života?

• Start

Přemýšleli jste někdy o tom, jak vypadal život ve vašem městě před 150 lety? Možná vás to překvapí, ale města 19. století byla místa, kde ani natolik základní infrastruktura jako vodovod nebo kanalizace rozhodně nebyla samozřejmostí. Jak se s životem v tomto prostředí vyrovnávali lidé ve svém každodenním životě? A jakými změnami města prošla, než dosáhla dnešních hygienických standardů?

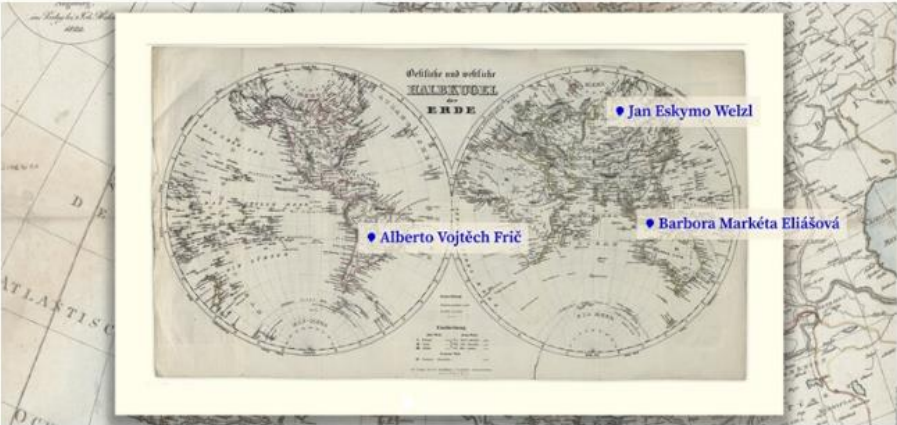
SPUSTIT PŘÍBĚH

OTEVŘÍT METODIKU

STÁHNOUT PŘÍBĚH

Češi na cestách

Přidejte se k některé ze slavných českých expedic a prožijte na vlastní kůži kousek dobrodružství, které skuteční cestovatelé prožili během svých výprav.

Představujeme vám nejvýznamnější osobnosti „zlatého věku“ českého cestovatelství. Prostřednictvím jejich cestopisného díla se seznámíte nejen s dobovými realitami vybraných zeměpisných oblastí, ale především s autentickými zkušenostmi těchto cestovatelů. Jak byly různé kultury vnímány očima člověka přelomu 19. a 20. století? Lišil se jeho přístup od toho současného?

SPUSTIT PŘÍBĚH

OTEVŘÍT METODIKU

STÁHNOUT PŘÍBĚH

Múzy v exilu

Jak si povedete v roli francouzské pašeračky Anisové?

Vyzkoušejte také

- Černobyl: Jaderná a informační katastrofa
- Boj s mandelinkou bramborovou
- Kritické myšlení
- Duben 1950
- Jazyk a mysl
- Humor v publicistice

V období normalizace neměl československý čtenář přístup ke všem možným zdrojům informací, ale byl často odkázán pouze na oficiální zdroje, které prošly cenzurním sítím komunistického režimu. Posrpnoví exulanti však nezaháleli a snažili se knihy i časopisy, které by v domácím prostředí nemohly projít cenzurou, vydávat v exilu. Tyto tiskoviny byly převáženy do Československa skrze kurýry zapojené do pašeráckých stezek. Československý disent a čtenář tak zůstával v kontaktu s exulanty. Udržování těchto informačních kanálů by se však neobešlo bez úsilí konkrétních lidí, kteří při pašování literatury přes hranice a její následné domácí distribuci doslova nasazovali vlastní krk. Jak takový převoz fungoval? Kdo se do něj zapojil? Jaké individuální osudy jsou nám známy? Vydej se s námi na cestu a prožij v roli pašeračky jednu dubnovou noc, v níž pevně nervy a odhodlání budou tou správnou výbavou.

SPUSTIT PŘÍBĚH

OTEVŘÍT METODIKU

STÁHNOUT PŘÍBĚH

Přístupy k DESIGNU DIGITÁLNÍHO EDUKAČNÍHO OBJEKTU

Interaktivní a nelineární příběhy jsou tvořeny v open-source nástroji [Twine](#).

Thank you for trying out HSP. To get started with HSP read our [getting started guide](#).

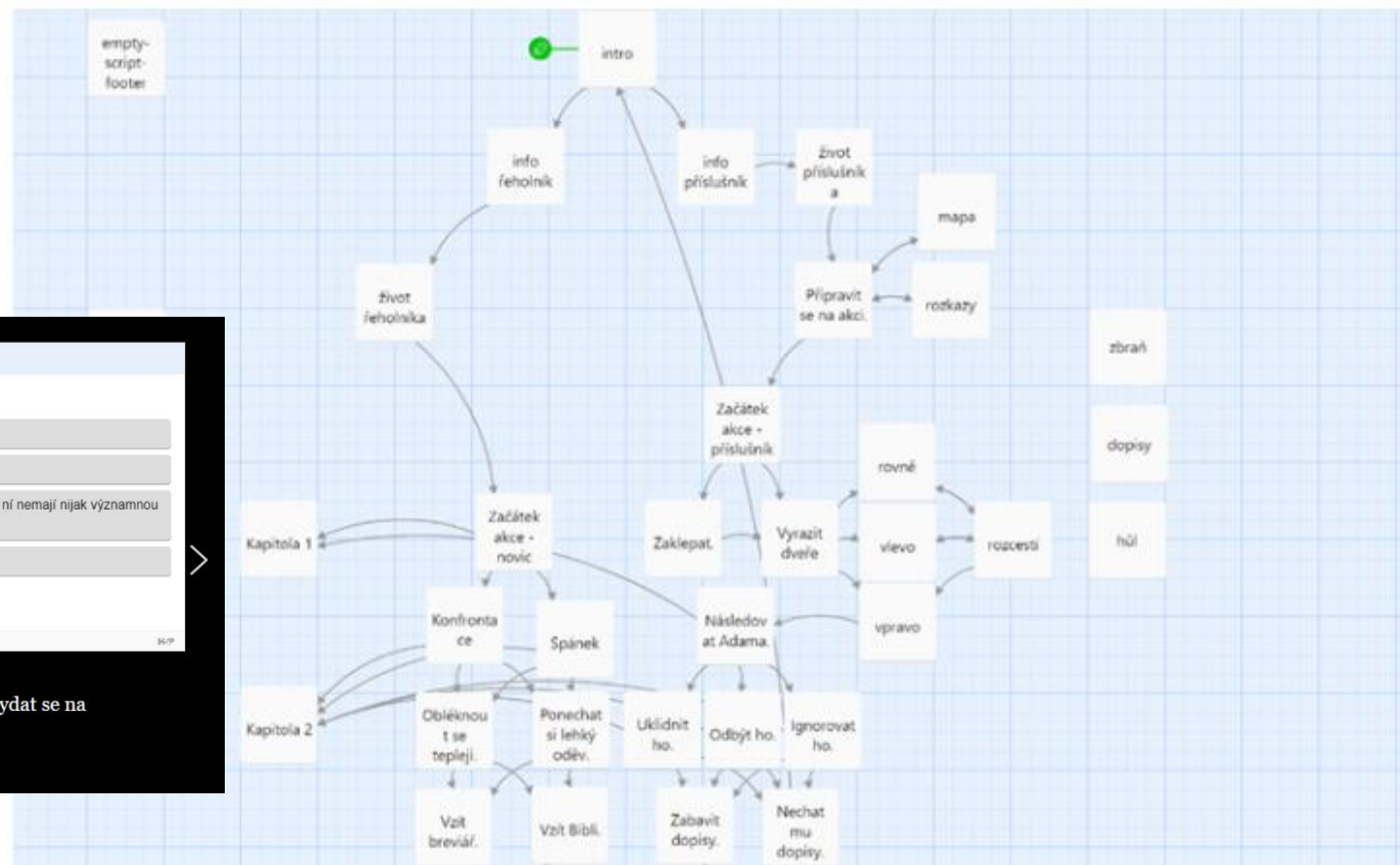
Naučte se odlišovat fakta od názorů! Přečtěte si následující výroky a označte ty, které jsou pouhou **interpretací**:

- ☐ Indián plakal a naříkal tak srdceryvně, že i já sám jsem se dal napálit a šel jsem mu zkusit puls a prohlížel mu jazyk.
- ☐ Je zřejmé, že indiáni nemohou mít nijak vyspělý obchodní systém, jelikož neumějí počítat.
- ☐ V jedné vesnici jsem byl svědkem boje žen o manžela. Z toho plyne, že indiánská společnost je silně matriarchální a muži v ní nemají nijak významnou pozici.
- ☐ Říká se o indiánech, že nevydrží pracovat déle než týden a že musí být vystřídáni.

[Check](#)

[Reuse](#) [Embed](#)

Byl jste úspěšný? Pojďme tedy dál! Nyní si můžeme nové poznatky vyzkoušet v praxi a vydat se na **dobrodružnou výpravu**.
Nebo byste se nejdříve chtěl podívat do [archivu](#)?

1 Interaktivní autentický příběh

- Základem **reálná událost**
- Forma autorského deníku, osobitého vyprávění
- **Příběhy** v perspektivě „živých“, **konkrétních jednotlivců** zmítaných dějinnými zvraty (velkými dějinami)
- Silné **emoce** – uvěřitelnost, **imerze**
- **Digitalizované kulturní dědictví: akcentace, autenticita, zpřítomnění dobové události** (autorské deníky, fotografie, audiovizuální materiál, dobové dokumenty)

**paměť
národa**

Magazín

Pamětníci

O projektu

Podpořte nás

Více...

ENGLISH

Hledat...

Abecední index

Epochy a vývoři

Témata a kategorie

Spolupracujeme

e-badatelna

Jiřina Šiklová

1935 - 2021

Disident, Politický vězeň po roce 1989 v ČSSR, Signatář Charty 77, Spisovatel, Svědků lokálních událostí z doby komunistů, Umělní a cenzura, Video, Výtvarnictví SFF - nepřítomná osoba, Významná kulturní osobnost

Prabské pověsti, Komunistický pchevat v ČR, Pražské jaro, Invaze vojáků Varšavské smlouy, Uspálení Jana Palacha, Půlho Janu Palacha, Odstranění A. Dubčeka, počátek tzv. normalizace, Sametová revoluce v Československu

Praha

Darujte on-line

Přihlaste se a každý týden vám pošleme to nejlepší z Paměti národa.

Váš e-mail

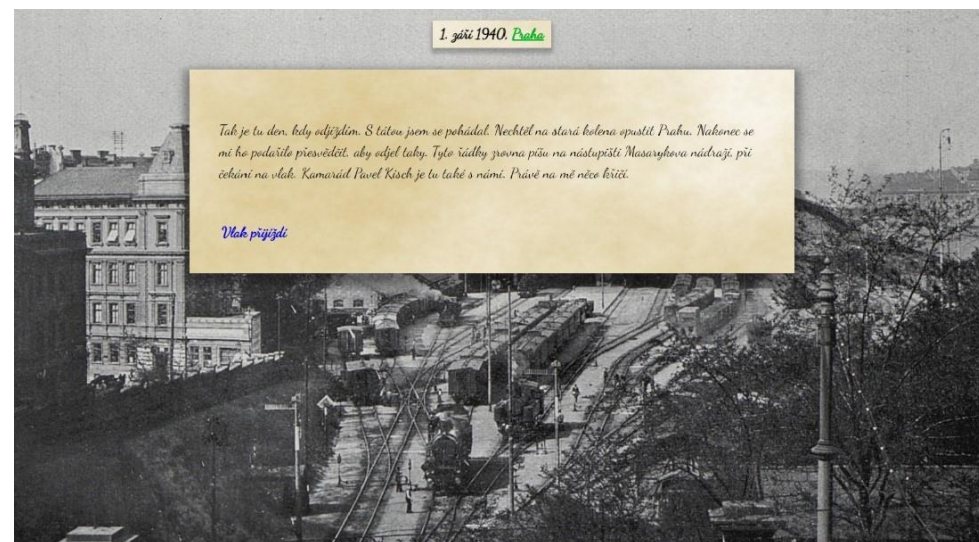
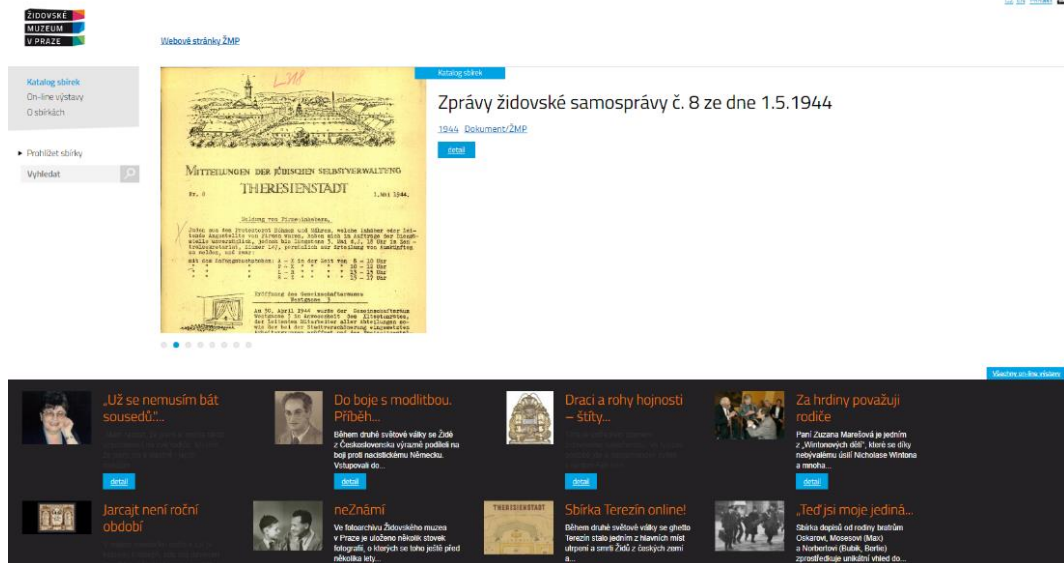
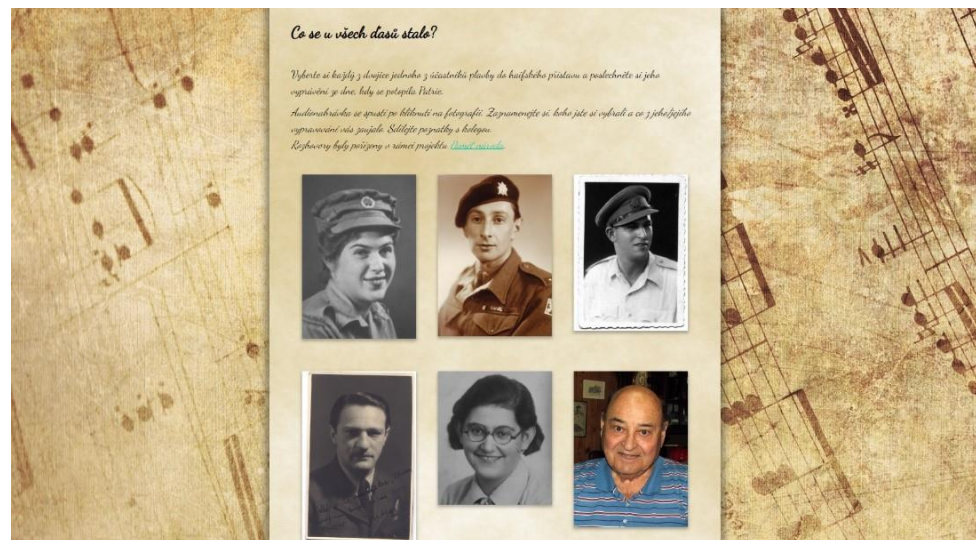
Přihlásit se

A black and white photograph showing the front left corner of a car. The hood, windshield, and side mirror are visible. The car is parked in front of a building with vertical structural elements.

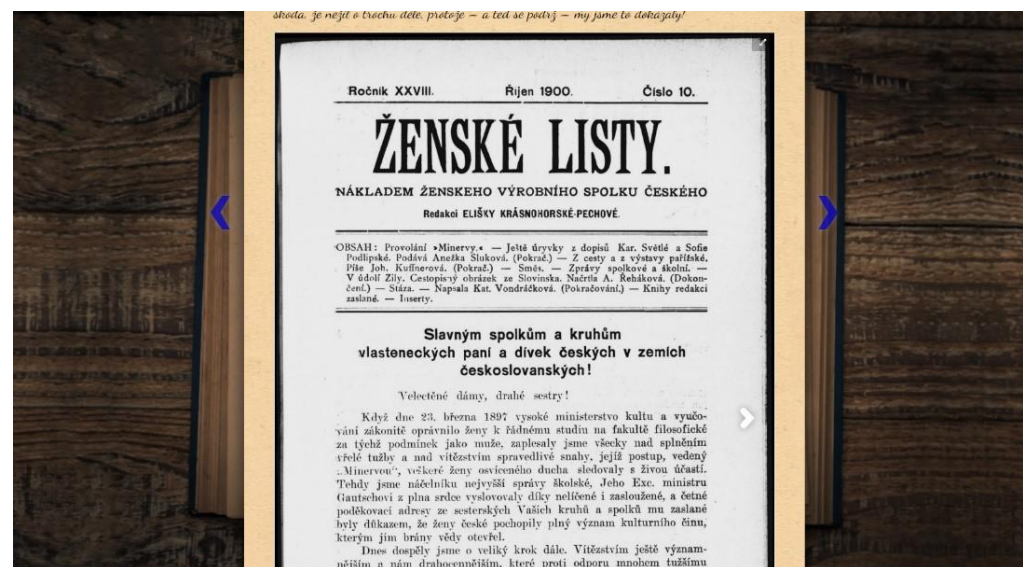
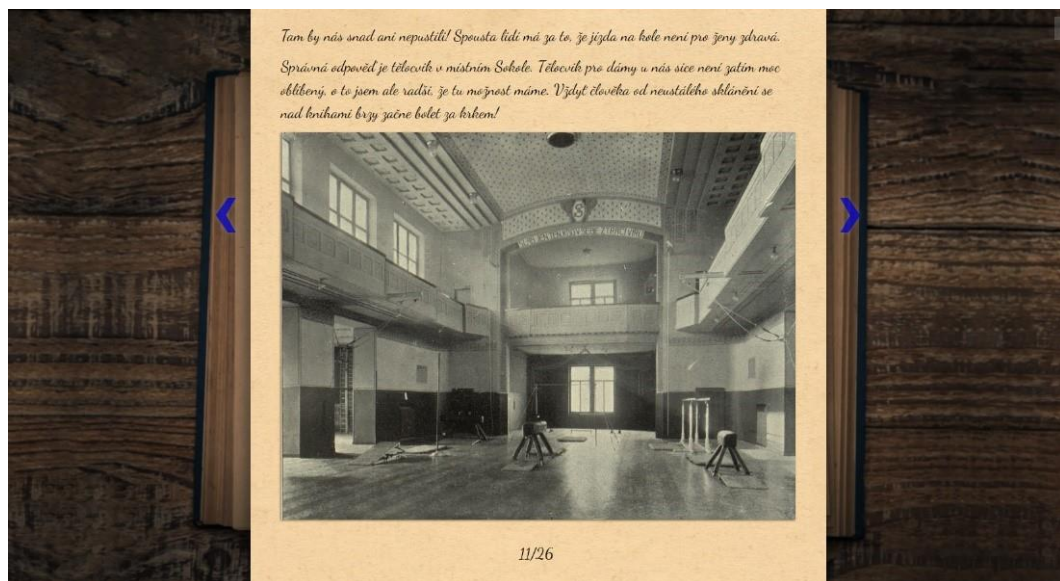
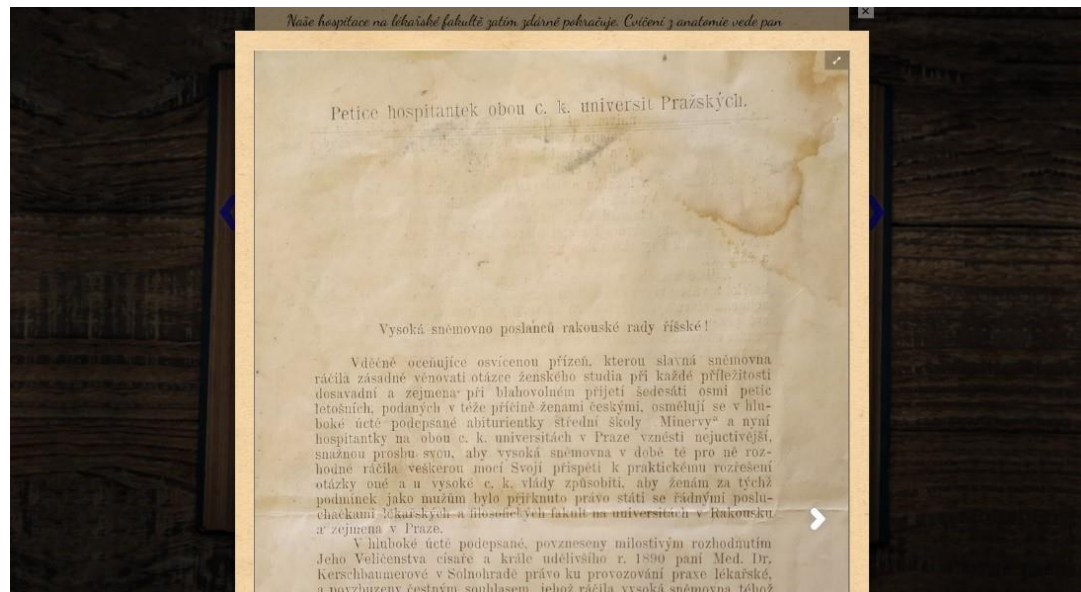
Je večer 27. dubna 1981. Jsi mladá francouzská studentka práv Françoise Anisová. Společně se svým kamarádem Ericem Thononem ses rozhodla, že pomůžeš československému disentu. Právě jedete v karavanu k hraničnímu přechodu v Dolním Dvořišti. Až se dostanete přes hranice, musíte se vydat do Prahy, kde vyložíte svůj náklad, který je pečlivě ukrytý v různých skrýších v karavanu.

Cesta ještě chvíli potrvá, proto si opřeš hlavu o okýnko a dumáš nad tím, co se odehraje v nejbližších hodinách, po chvíli se rozhodneš, že se potřebuješ na chvíli odreagovat, a proto **zapneš rádio**.

Tragédie na lodi Patria: Příběh židovského uprchlíka

Ženy ve vědě: deníkový příběh MUDr. Anny Honzákové

2 Role-playing (hraní rolí)

- **Průchod digitálním příběhem/objektem v roli** (výběr ze 2-3 postav)
- Skutečný nebo fiktivní příběh, **rozhodovací situace**, volba kroků ovlivňuje vývoj příběhu
- **Individuální** volby - výsledkem je **nelineární individuální průchod** s různým ukončením reflektujícím průběžná rozhodování
- Digitální příběh má **pouze jeden možný konec** bez ohledu na předchozí volby (**Černobyl: Jaderná a informační katastrofa, Duben 1950**)
- **Digitalizované kulturní dědictví vedle obsahu i** pro dokreslení atmosféry (obrázky ilustrační, na pozadí, zvukový podkres)
- V závěru práce s digitálním objektem opuštění role, **reflexe zkušenosti**

DVZ Černobyl: Jaderná a informační katastrofa

Tímto příběhem si můžeš projít jako:

pracovník jaderné elektrárny Černobyl ,

nebo jako

příslušník havarijní komise Československa .

26. 4. 1986, 01:55

Volá ti vyděšená Anna, tvá bývalá kolegyně. Její manžel je hasič. Prý měli poplach a všechny jednotky jely na zásah k elektrárně. Bojí se o něj, nikdo prý neměl žádné informace, ale vypadalo to hrozně. Slíbíš, že zjistíš, co se děje.

Ale uvnitř tušíš, že toho sám teď moc nezmůžeš. Co dělat?

Počkat, než se situace uklidní

Nasednout do auta a jet se podívat na místo

byla odpojena). Došlo k explozi vodníku. V Černobylu byl provozován grafitový reaktor typu RBMK, vodík vznikl redukcí vodní páry na rozžhaveném grafitu. Touto explo-

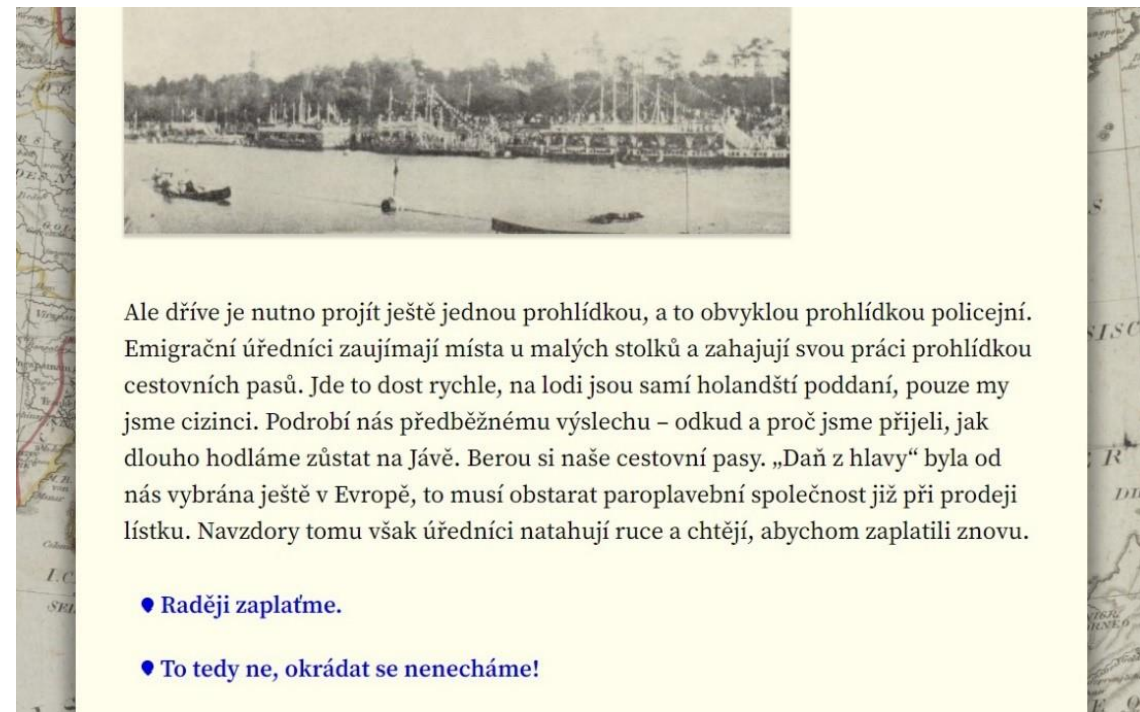
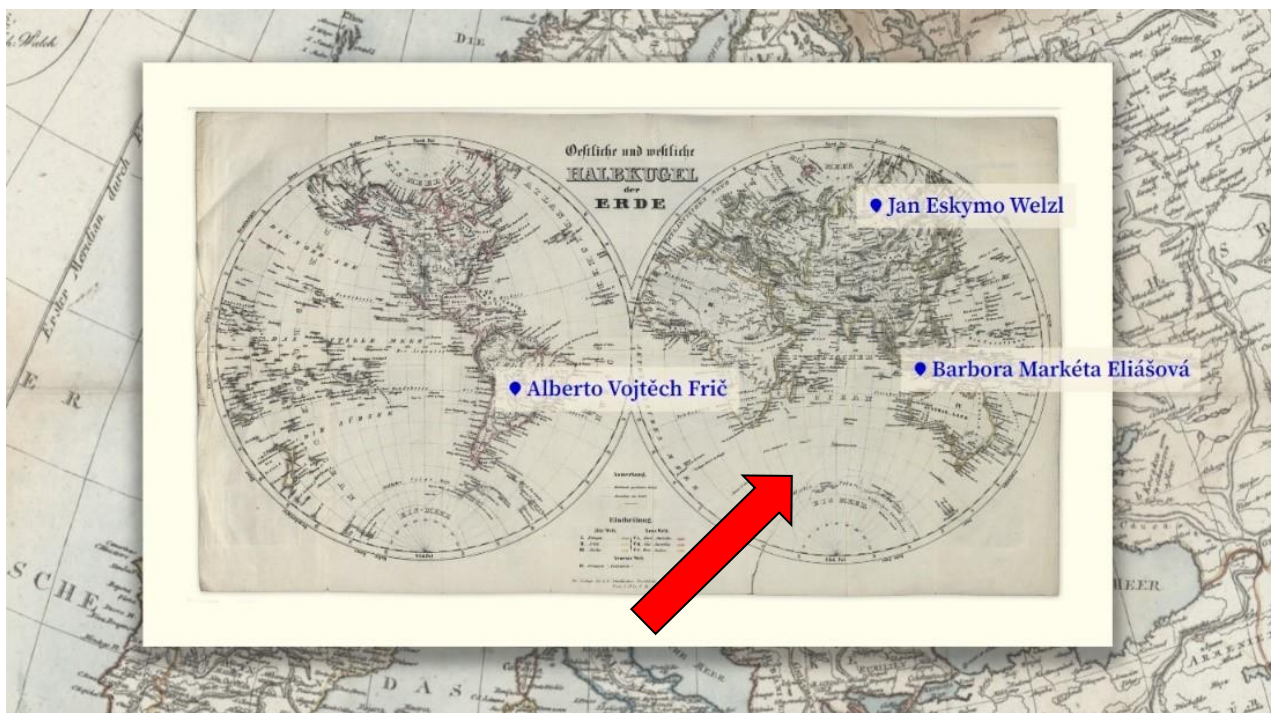
MOSKVA: Agentura TASS večera zveřejnila tuto zprávu rady ministrů SSSR: V černobylské jaderné elektrárně pokračovaly v uplynulých 24 hodinách práce na odstraňování důsledků havárie. Díky přijímaným opatřením se radiální situace zlepšuje. Končí práce na dezaktivaci krajiny v oblasti jaderné elektrárny, kde se úroveň radiace podstatně snížila. Aby se zabránilo odplavování radioaktivních látek do řeky Pripjat, končí budování náspů na jejích březích. Na území za hranicemi pásma ležícího v bezprostřední blízkosti elektrárny je úroveň radiace poněkud vyšší ve srovnání s přirozenou hladinou, avšak není nebezpečná pro zdraví lidí.

PRACHAŘ, František et al. *Zkáza Černobylu: 1986-2016*. Praha: Czech News Center a.s., 2016. s. 21. ISBN 978-80-87033-40-1. Dostupné také z: <https://dnmt.mzk.cz/uuid/uuid:4780dc4f-1c98-4cb9-ab4d-dc0c8adacdb9>

stavování a přirozenou hladinou, avšak není nebezpečná pro zdraví lidí.

Možná příčina: selhání člověka

Češi na cestách

Ale dříve je nutno projít ještě jednou prohlídkou, a to obvyklou prohlídkou policejní. Emigrační úředníci zaujmají místa u malých stolků a zahajují svou práci prohlídkou cestovních pasů. Jde to dost rychle, na lodi jsou sami holandsští poddaní, pouze my jsme cizinci. Podrobí nás předběžnému výslechu – odkud a proč jsme přijeli, jak dlouho hodláme zůstat na Jávě. Berou si naše cestovní pasy. „Daň z hlavy“ byla od nás vybrána ještě v Evropě, to musí obstarat paroplavební společnost již při prodeji lístku. Navzdory tomu však úředníci natahují ruce a chtějí, abychom zaplatili znovu.

- ♦ Raději zaplaťme.
- ♦ To tedy ne, okrádat se nenecháme!

Duben 1950

MUNI
FILOZOFICKÁ
FAKULTA

Duben 1950

Vítej! Je duben 1950 a tebe čeká nejtěžší noc v životě. Nejdřív se ale rozhodni, v čí kůži ji chceš prožít:

Řeholník

Příslušník StB

„Václav Mrkvička, předs 14. duben 1950, 00:25

Předstoupí staříčkový mnich, který se opírá o dřevěnou hůl. Prohlídka opět proběhne podle protokolu. Adam se na závěr špičkou vojenské holinky lehce dotkne mnichovy hole. „Tohle musíš nechat tady, dědo,“ sdělí mu skoro až přátelským tónem. „Přece nechceš, aby si někdo myslel, že s tím plánuješ někoho přetáhnout.“

„Já ale, pánové, bez hole daleko nedorodu,“ opáčí mnich zasmušile. Třesou se mu ruce, až se divíš, že hůl vůbec udrží.

Adam se na tebe vyzývavě otočí: „Co myslíš, mladej? Necháme mu ji?“

Zabavit ji.

Nechat mu ji.

- 8 -

II.

Všem krajským velitelům státní bezpečnosti v Čechách
a na Moravě.

Akce "K":

Podle rozhodnutí dojde v určený den a hodinu k soustředění všech příslušníků - řeholníků řádů a kongregací, jak je patrné z následujících pokynů.

Soustředování těchto řeholníků se označuje krycím názvem akce "K".

Pro příslušníky řádů a kongregací, spadající do akce "K" zřizují se centralizační střediska. Pro předem určené reakční řeholníky zřizují se současně internační střediska.

Provedení akce "K" zajišťuje a provádí Státní bezpečnost ze spolupráce KV-SB.

Za řádné a plynulé provedení akce "K" zodpovídá osobně krajský velitel státní bezpečnosti.

Krajský velitel státní bezpečnosti ihned provede všechna opatření, vyplývající z pokynů k provedení akce "K" a zajistí si všechna potřebná vozidla a orgány Stb a SB.

Přípravné práce musí být bezpodmínečně ukončeny nejpozději do 8. dubna 1950. Stahování lhůta nesmí být za žádných okolností překročena.

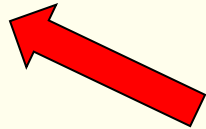
Splnění přípravných prací se hlásí velitelství státní

Vytvořte dvojice řeholník – příslušník StB a společně si zrekapitulujte příběh, který jste právě prožili. Vzájemně si odpovězte na tyto otázky:

1. Jaký máte z příběhu pocit? Co vás v něm nejvíce oslovilo, zasáhlo nebo překvapilo?
2. Ve kterých momentech se vaše příběhy protnuly? Jak se vzájemně ovlivnily?
3. Podle čeho jste se v příběhu rozhodovali? Myslíte, že jste mohli jeho vyústění svými volbami nějak ovlivnit? Jak?
4. Co víte o historické události, kterou jste si prostřednictvím příběhu prožili?

Z dějin každodennosti: hnus a špína v moderním městě

V 19. století se mnoho každodenních činností stále lišilo pro muže a pro ženy. Tvým prvním úkolem je tedy vybrat si, za koho chceš hrát:

Jdeš dál ulicí a hned za prvním rohem naraziš na městskou kašnu, kolem které stojí několik hloučků převážně žen, některé si vyměňují drby, jiné jsou zaměstnány nabíráním vody. Usoudíš, že i ty si můžeš nějakou vodu nabrat.

Máš štěstí, že kašna není daleko od řezníkova bytu. Vědra jsou totiž nesnesitelně těžká. Voda je zakalená a zvláštěně zapáchá.

Když máš ty i řezníkova rodina odbyté všechny ranní rituály, je čas pustit se do svých denních povinností. Budeš k ruce paní domácí při domácích pracích.

„Děvče, pojď sem,“ pokyne ti, jakmile vstoupíš do dveří. „Potřebuju, abys mi skočila pro vodu. Přines dvě vědra.“

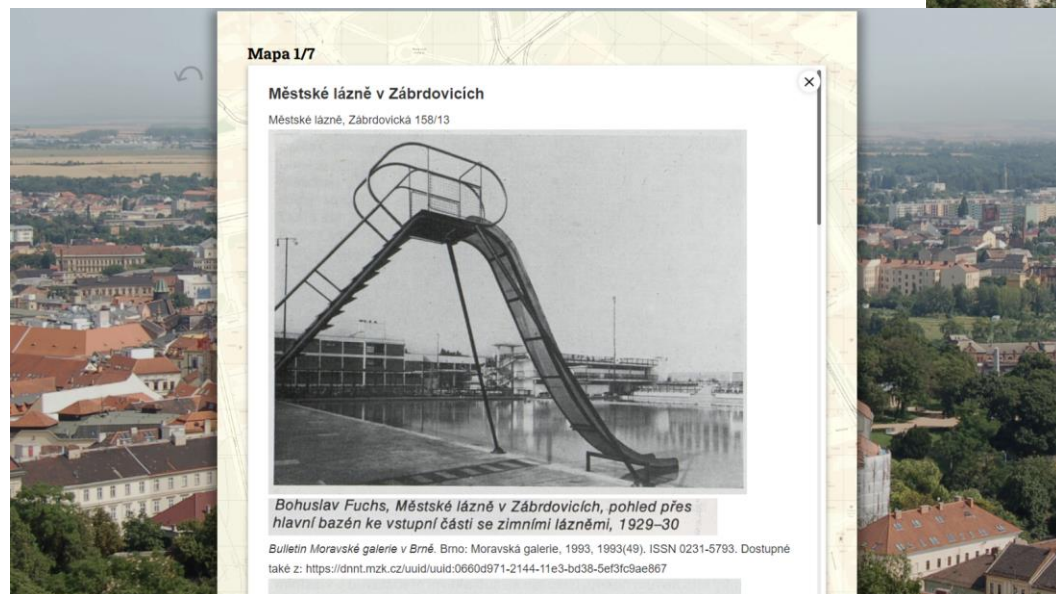
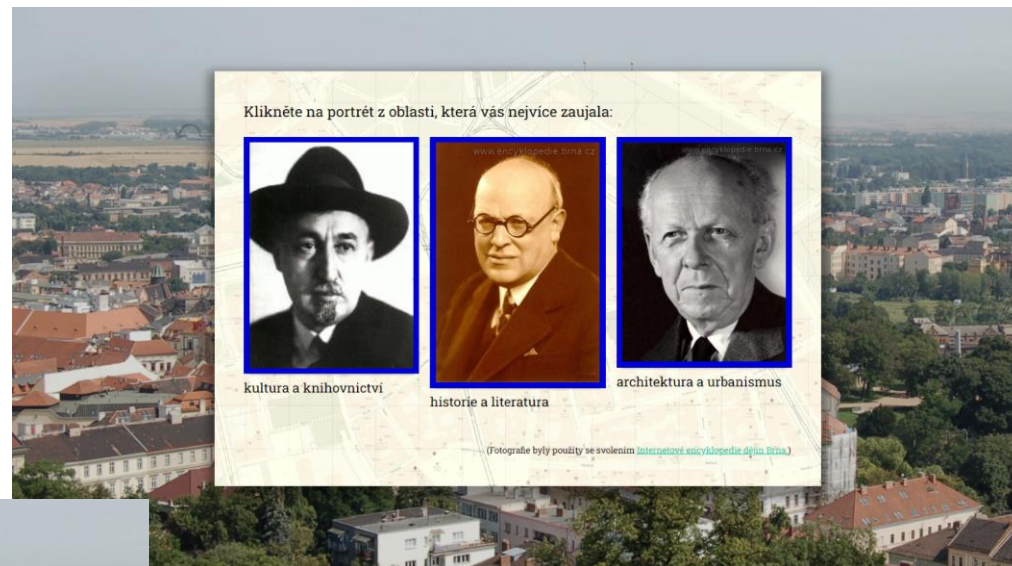
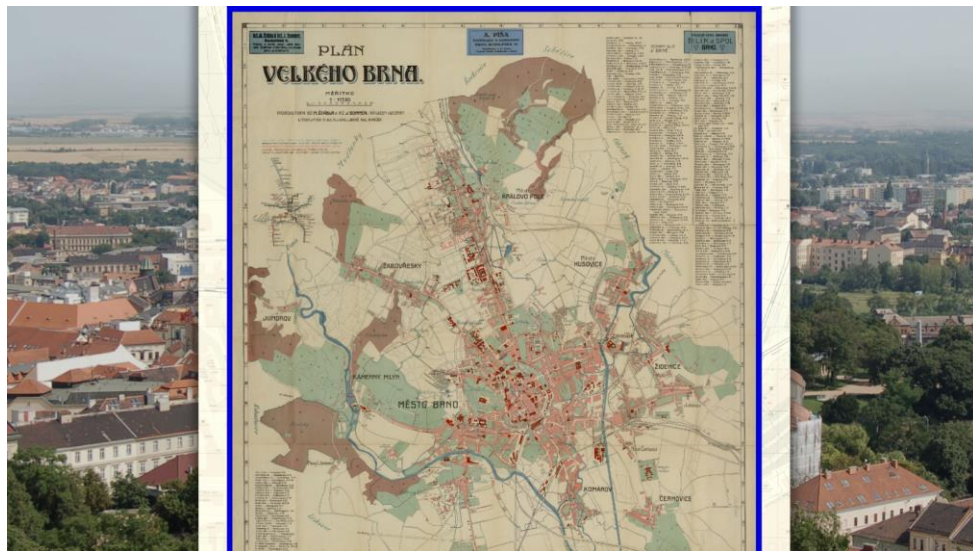
Přikývneš, popadneš do každé ruky jedno vědro a zamíříš ven. Až když stojíš na ulici, dojde ti, že vlastně nevíš, kam máš pro vodu jít. Kam se vydáš?

- K nejbližší kašně.
- Zpět do domu, někde tam určitě bude vodovod.
- K řece.

3 Princip badatelství

- **Samostatné poznávání** skutečnosti
- **Informační a mediální gramotnost** – **aktivní práce s rozhraním digitálních knihoven**
- Digitalizované materiály, audio a videonahrávky – řešení otevřených otázek a problémů
- **Kreativní výstupy** s využitím výsledků bádání

Nezapomenutelní velikáni Velkého Brna

Elektronické služby knihoven VII, Zlín, 16.-17. 5. 2023

MUNI
ARTS

Krása, emoce řád aneb estetika krajiny

←

OTTMIN
n de Bā
ntentron
im. B. Ob
Vare
Vordleper gna

2 Řád

- 3 Kulturní krajina
- 5 Zrod krajinomalby
- 6 Zahradní architektura

7 Emoce

- 8 Divoká krajina
- 10 Romantismus a realismus
- 11 Přírodní lyrika

12 Pokrok

- 13 Průmyslová krajina
- 14 Avantgarda a socialistický realismus
- 15 Oslava technického pokroku

výstava
Krása: Jaká krajina je krásná?
Vývoj ideálu krajiny

Vstupní hala

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

Elektronické služby knihoven VII, Zlín, 16.-17. 5. 2023

←

Divoká krajina 8

Ke konci 18. století došlo k posunu ve vnímání toho, jakou krajinu lze považovat za krásnou. Dokážete určit, jaké jsou typické rysy krásné krajiny v období uměleckých směrů 19. století?

Klikni na typické prvky romantické krajiny:

^

←

Divoká krajina – řešení 9

^

Zpět na rozcestník

4 Rozvoj kritického myšlení

- Aktivní kritická práce s různorodými zdroji a informacemi
- Kontext, kritické posouzení, reflexe, tvorba vlastního úsudku
- Kognitivně náročnější digitalizované texty (filozofie, politika)
- *DVZ Kritické myšlení: proces s Miladou Horákovou* (politické procesy 50. let)
- *DVZ Nad šálkem čaje o čase* (literární salony)
- *DVZ Boj s mandelinkou bramborovou* (zlý americký brouk)

Kritické myšlení: Proces s Miladou Horákovou

„V uzeninách je velké množství karcinogenních látek výrazně zvyšujících riziko vzniku rakoviny, tudíž bychom v zájmu zachování zdraví měli uzeniny vyřadit ze svých jídelníčků.“

Ano, toto je opravdu argument. Bylo by ho možné rozšířit a vylepšit, ale o silu nám teď nejde.

Teze:

„V zájmu zachování zdraví bychom měli uzeniny vyřadit ze svých jídelníčků.“

Předpoklad:

„V uzeninách je velké množství karcinogenních látek výrazně zvyšujících riziko vzniku rakoviny.“

[Pokračovat dál.](#)

Využívání útoků *ad Hitlerum* proti obžalovaným v procesu se skupinou dr. Milady Horákové působily silně i díky tomu, že lidé měli v té době druhou světovou válku v živé paměti. O to smutnější ale je, že většina obžalovaných se aktivně účastnila protinacistického odboje nebo byla nacisty vězněna. Příklad je úryvek z [článku Josefa Šafaříka „Zrada programem“](#):

„Jaký je rozdíl mezi známou buchenwaldskou bestií – Elsou Kochovou – která usmrcovala tetované politické vězně a z jejich kůže si dala zpracovat toaletní potřeby a vázat knihy, a mezi bývalou národně socialistickou poslankyní dr. Miladou Horákovou, která za cenu nové světové katastrofy chce docílit zvrat našich poměrů?“

(Šafařík, J. Zrada programem. Svobodné slovo, 6. 6. 1950, 6(31), s. 7. Dostupné z: <https://dnrt.mek.cz/uuid/uuid:679e2770-1599-4a72-b06b-f6c32493ac9d>)

Dalším příkladem je úvodní část [článku Těžké svědomí](#), v němž Jan Pilař připodobňuje proces se skupinou Milady Horákové k procesu s K. H. Frankem:

„Zdá se mi, že už je to velmi dávno, co jsem byl poprvé v porotní síni na Pankráci. Také tenkrát seděli v auditoriu dělníci a s nimi i matky zabitých dětí, aby soudili vraha českého lidu, cynického a chladnokrevného vykonavatele vůle nacistů, K. H. Franka. Také tenkrát vusílal rozhlas jeho úřadů. abu se dostalu k sluchu všech

Nad šálkem čaje o čase aneb Literární salony

Přítomnou s hledem k minulosti jest paměť, přítomným s hledem ke přítomnosti jest nazírání, přítomným s hledem k budoucnosti jest očekávání. Možno-li tak mluvit, i já osvědčuji a uznávám, že jsou tři časy. Souhlasím také, že možno říci dle všitého zlozvyku: „Jsou tři časy, totiž minulý, přítomný a budoucí.“ Ať se tak říká; nestarám se o to, neodporuji, ani nehaním; jen když se rozumí tomu, co se praví, že totiž, co jest budoucí, ještě není, co minulo, také není. Neboť málo slov užíváme v pravém smyslu; většinu v nepravém. Víme však dobře, co chceme říci.

„Mohu-li to shrnout, existuje pro nás lidi pouze jeden čas a ten je v duši ve třech přítomných módech: paměti, pozornosti a očekávání.“

„Mohu-li to shrnout, existují pro nás lidi tedy tři časy: minulost, přítomnost a budoucnost.“

„Teď již zajisté dobře chápete, proč jsem využil tohoto antického obrazu času,“ obrátí se na tebe Machar.

„My, lidé, jsme ta pojídaná dítka. Chronos je symbolem naší pomijivosti, smrti a zapomnění.“

„My, lidé, jsme schopni zkrátit čas. Chronos je symbolem naší trvalosti.“

Z filosofických teorií o čase a prostoru měla theorie Kantova daleko největší vliv na spekulace moderní vědy. Vědci před Kantem viděli v prostoru a čase objektivní skutečnost, rozumějící prostoru

buďto jako dané nádobě, v níž jest všechno obsaženo, co na světě existuje, anebo jakoby to byly objektivně dané vztahy mezi věcmi, takže pak prostor a čas vnímáme jako barvy a tóny.

„Můžete mi uvést příklad někoho, kdo takto uvažoval?“

V tom smyslu zní slavná definice Newtonova: »Absolutní pravý a matematický čas plyne sám o sobě a svoji podstatou stejnoměrně a beze vztahu k vnějším předmětům.« »Jest v podstatě absolutního prostoru, trvá-li neproměnně a nehybně a beze vztahu k vnějším předmětům.«

„Pro Newtona byl tedy čas prostě jednou z proměnných v rovnici, nic problematického, s čím bychom si měli dělat starosti?“

„Pro Newtona byl tedy čas svázán s okolními věcmi a při jeho počítání musíme počítat též s jeho proměnlivostí na základě kontextu, v němž se čas snažíme měřit?“

5 Znalostně hodnotové vzdělávání

- **Rozvíjení a kultivace hodnot jedince** (otevřenost, zodpovědnost, respekt k ostatním, empatie, vytrvalost, integrita apod.)
- **Rozvoj sociálních a občanských kompetencí, kompetence k učení**
- **Didakticky důležitá fáze závěrečné reflexe** (impakt interaktivního příběhu na hodnotový systém jedince)
- DVZ ***Co víme o štěstí / Jazyk a mysl / Morální psychologie a rozhodování***

Co víme o štěstí / Morální psychologie a rozhodování / Jazyk a mysl

Jak zlepšit tuto silnou stránku

Příklady

Spravedlivost a nestrannost:

Spravedlivost a nestrannost:
Všímejte si lidí nebo zvířat, se kterými se nezachází dobře, a postavte se na jejich stranu. Zahrňte do konverzace někoho, kdo je obvykle vyloučen ze skupiny nebo je v ní nováčkem.

Doporučená rozšiřující literatura:

- [Pavel Molek: Právo na spravedlivý proces.](#)

Vůdcovství, schopnost vést druhé lidi:

Schopnost vést a povzbuzovat skupinu, aby dosáhla úspěšného výkonu. Zahrnuje také zájem o druhé, udržování dobrých vztahů ve

Adam přichází na náměstí Svobody. Nejdřív se zastavuje u knihkupectví a dívá se do výlohy, po chvíli si ale uvědomí, že zas tak moc času nemá, a pokračuje dál. Když se blíží k paláci Omega, vidí, že odtud lehce vrávoravou chůzí vychází silnější muž. Adama napadne, že je možná opilý, ale najednou se muž sesouvá k zemi.

Adam se rozběhne k pánovi, aby zjistil, co se mu stalo.

Chvilí počká, jestli se pán sám od sebe nezvedne.

Rozhodne se událost ignorovat a jít dál.

Interaktivní digitální příběhy jako součást nabídky elektronických služeb knihoven

Vyzkoušejte interaktivní digitální příběhy ve své programové nabídce, na rozhraních webů a sociálních sítí!

[Humanitní vědy dokořán | MUNI PHIL](#)

Workshopy k tématu také v knihovních projektech NPO

Mgr. Pavlína Mazáčová, Ph.D.
kontakt: pmazacov@phil.muni.cz

MUNI
ARTS